

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36567
Nom: Conceptes i teories cinematogràfics
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Anàlisi dels discursos audiovisuals i dels seus efectes socials	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

COLAIZZI GIULIANA

RESUM

Conceptes i Teories Cinematogràfiques és una assignatura obligatòria del Grau en Comunicació Audiovisual que forma part de la matèria Anàlisi dels Discursos Audiovisuals i dels seus Efectes Socials.

El curs tractarà i aprofundirà en diferents conceptes que han donat forma al desenvolupament del cinema i la teoria del cinema. Entre les nocions que seran presentades i discutides: el concepte de Manera Institucional de Representació, l'inici de la narrativitat al cinema, les propostes de l'avantguarda soviètica des de la teoria i la pràctica, les teories crítiques franceses dels anys seixanta i anys 70, la relació entre cinema i psicoanàlisi, discurs cinematogràfic i teoria de gènere.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es preveuen altres tipus de requisits.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1333 - Grau en Comunicació Audiovisual

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Coneixement dels diversos llenguatges, codis i modes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cine, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per a analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguen capaços d'obtindre i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El concepte de "mode de representació".

- 1.1. El concepte de "mode de representació" de Noël Burch.
- 1.2. Cinema dels orígens i Mode de Representació Institucional (MRI).
- 1.3. El descobriment del nou mitjà: Lumière, Edison, Meliès i Alice Guy.
- 1.4. L'Escola de Brighton.

2. Els primers passos de la narrativitat.

- 2.1. Els primers passos de la narrativitat: de Porter a Griffith en la Biograph.
- 2.2. Entre les pioneres: Lois Weber.
- 2.3. La institucionalització de la narrativitat com a discurs hegemònic.

3. El cinema i la fi de l'art.

- 3.1. El cinema i la fi de l'art: altres contextos, altres propostes.
- 3.2. Les propostes materialistes de Lev Kuleshov.
- 3.3. El kinokismo i el cinema-ull de Dziga. Vertov.

4. La recuperació del cinema com a "art".

- 4.1. La tradició formativa i la recuperació del cinema com a "art": problemes i desafiaments.
- 4.2. La reflexió d'Hugo Münsterberg i la seua noció del "photoplay".
- 4.3. El muntatge d'atracció i el cinema de Serguei Eisenstein.

5. La crítica cinematogràfica en els anys seixanta i setanta.

- 5.1. La crítica francesa en els anys seixanta i setanta. Les revistes especialitzades.

5.2. Ideologia i interpel·lació en la representació cinematogràfica.

5.3. Les propostes del grup Cinématique i de Cahiers du cinéma

6. Cinema, psicoanàlisi i subjectivitat.

6.1. Cinema i psicoanàlisi: Jean-Louis Baudry i Jean-Pierre Oudart.

6.2. Imatge, subjectivitat i teoria de gènere.

6.3. Les propostes de Laura Mulvey, Teresa de Lauretis i E. Ann Kaplan.

Resultats d'aprenentatge

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Conèixer els codis i modes de representació propis de la comunicació audiovisual
- Identificar la rellevància social cultural i històrica de les propostes estètiques de les indústries audiovisuals
- Dur a terme anàlisis de relats i obres audiovisuals

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials:

La docència presencial seguirà les següents metodologies

- **Lliçó magistral:** metodologia docent centrada en l'exposició oral estructurada del professorat, que transmet els continguts fonamentals de l'assignatura de manera clara i argumentada. En el context de l'assignatura "Conceptes i teories cinematogràfiques" no s'entén com un procés unidireccional, sinó com una estratègia que fomenta la participació activa de l'estudiantat mitjançant preguntes, debats guiats i anàlisis col·lectives de pel·lícules i/o seqüències fílmiques. Aquesta interacció enriqueix l'aprenentatge, facilita la clarificació de conceptes i promou el pensament crític, convertint la classe en un espai dinàmic i col·laboratiu.
- **Exposició a l'aula i treball per grups:** combina el desenvolupament de presentacions orals per part de l'estudiantat amb el treball col·laboratiu en equip. Els grups aborden l'anàlisi de textos teòrics i pel·lícules i posteriorment exposen les seues conclusions a la resta de la classe. Aquesta dinàmica fomenta la comprensió profunda dels continguts, el desenvolupament d'habilitats comunicatives i la capacitat d'argumentació, alhora que promou l'intercanvi crític de perspectives i la reflexió col·lectiva sobre els processos d'anàlisi dels textos audiovisuals.

Activitats no presencials

L'estudiantat desenvoluparà les següents activitats no presencials:

- **Preparació de classes i estudi i treball autònom:** consulta i estudi de bibliografia especialitzada: Mitjançant la revisió de textos acadèmics, articles especialitzats i obres clàssiques del camp, l'estudiantat desenvolupa la capacitat de contextualitzar i comparar diferents perspectives teòriques, així com de construir una base sòlida per a la comprensió crítica de la dimensió cinematogràfica. Aquesta activitat fomenta a més habilitats de cerca, selecció i síntesi d'informació, essencials per a l'aprenentatge autònom i l'aplicació pràctica dels coneixements teòrics. La bibliografia recomanada estarà disponible a través del campus virtual o dels recursos de la biblioteca universitària, i inclourà manuals de referència, articles acadèmics, capítols monogràfics i altres materials pertinents.
- **Elaboració de treballs i preparació d'exposicions orals:** constitueix una activitat no presencial essencial perquè l'estudiantat desenvolupe habilitats comunicatives i argumentatives.

Innovació educativa

Aquesta assignatura s'adscriu al projecte d'innovació educativa PIII-3900174 "Per una tecnologia igualitària i inclusiva. Conscienciar sobre el biaix de gènere en les aplicacions digitals i la intel·ligència artificial" i segueix les activitats aprovades al respecte pel Servei de Formació Permanent i Innovació Educativa (SFPIE), entre les quals destaquen: 1. Implantar metodologies docents proactives, en el si de l'equip, que incentiva la motivació de l'estudiantat cap a l'aprenentatge des d'un enfocament de gènere; 2. Crear recursos curriculars des d'una perspectiva de gènere

Objectius de Desenvolupament Sostenible

Aquesta assignatura té especialment en compte els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- **ODS 4. Educació de qualitat**, meta 7: que l'estudiantat adquirisca els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural, i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.
- **ODS 5. Igualtat de gènere**, meta 1: posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

Avaluació en la primera convocatòria

L'avaluació en primera convocatòria es desenvoluparà del següent mode:

- **Prova escrita final (70%).** L'examen consistirà en preguntes de desenvolupament curt, que requereixen respostes breus però precises i ben estructurades. Aquestes preguntes valoren la capacitat de l'estudiantat per a explicar conceptes clau, definir termes rellevants i analitzar idees centrals de manera clara i concisa. És recuperable en la segona convocatòria.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (30%).** Les pràctiques consistiran en activitats teòric-pràctiques realitzades durant les sessions presencials, on l'estudiantat aplicarà els conceptes i metodologies de l'assignatura a casos concrets, com ara anàlisi de textos, pel·lícules o fragments audiovisuals. Aquestes activitats fomenten el treball col·laboratiu, el pensament crític i la capacitat d'interpretació. L'avaluació d'aquestes pràctiques valorarà la participació activa, la qualitat de l'anàlisi realitzat i la capacitat per a relacionar teoria i pràctica. És recuperable en la segona convocatòria.

Avaluació en la segona convocatòria

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fora el cas, les qualificacions obtingudes en els blocs aprovats en la primera. L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats es realitzarà del següent mode:

- **Prova escrita final (70%).** L'examen consistirà en preguntes de desenvolupament curt, que requereixen respostes breus però precises i ben estructurades. Aquestes preguntes valoren la capacitat de l'estudiantat per a explicar conceptes clau, definir termes rellevants i analitzar idees centrals de manera clara i concisa.

- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (30%).** En el cas de l'estudiantat que no haja assistit a classe, se li podrà requerir l'elaboració dels treballs de forma individual.

Observacions

- Tant a l'examen com en la resta de proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.
- En cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació, aquest podrà puntuar-se amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es pugui incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.
- No s'admetran treballs en què es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que l'imparteix.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques:

- Alsina H. y Romaguera J., eds. (2010) *Textos y manifiestos del cine*, Madrid, Cátedra.
- Andrew, D. (1993) *Las principales teorías cinematográficas*, Madrid, Rialp.
- Burch, N. (2006), *El tragaluz del infinito*, Madrid, Cátedra.
- Casetti F. (2010) *Teorías del cine*, Madrid, Cátedra.
- Colaizzi, G. (2007) *La pasión del signifiante. Teoría de género y cultura visual*. Madrid, Biblioteca Nueva.
- De Lauretis, T. (1995) *Alicia ya no. Feminismo, semiótica, cine*, Madrid, Cátedra.
- Mariniello, S. (1992) *El cine y el fin del arte*. Madrid, Cátedra.

Referències complementàries:

- Carmona, R. (2006) *Cómo se comenta un texto fílmico*, Madrid, Cátedra.
- Eisenstein, S. (1999) *Teoría y técnica cinematográfica*. Rialp.
- Mulvey, L. (2021) "Diálogo intertextual y nueva teoría fílmica feminista", en *Cine, interculturalidad y políticas de género*, G. Colaizzi ed., Madrid, Cátedra, págs. 27-44.
- Oudart, J.-P., (1997) "La sutura", en *Banda aparte* no. 6..
- Stam, R. (2001) *Teorías del cine*, Barcelona, Paidós.
- Kaplan, E. A. (1998) *Las mujeres y el cine. A ambos lados de la cámara*, Madrid, Cátedra/Univ. de València.
- Vertov, D. (1974) *El cine-ojo*, Madrid, Fundamentos.
- Zecchi, B. (2014), *La pantalla sexuada*, Madrid, Cátedra.